

Ekosofias Nyhetsbrev

NOVEMBER 2016 - TJUGOFJÄRDE ÅRGÅNGEN

ARKTIS 20 GRADER VARMARE ÄN NORMALT

Arktis är rekordvarmt för årstiden. Temperaturen har varit 20 grader högre än normalt, vilket både oroar och förvånar forskare. Minskningen av havsis i Arktis går fortare än vad modellerna visar, säger Erik Kjellström, klimatforskare vid Rosby Centre, SMHI.

- Temperaturen har varit några plusgrader när den borde vara närmare minus 25 grader. Temperaturen är långt utanför kartan för vad de borde vara vid den här årstiden. Det är chockerande. Arktis har satt nya rekord hela året. Det är skrämmande, säger Jennifer Francis, professor vid Rutgers universitet till den brittiska tidningen The Guardian.

En av anledningarna till den rekordvarma hösten i Arktis är att havsinsens utbredning under sommaren var en av de minsta som uppmätts. Isen på havet som fryser till och smälter varje år har minskat med mer än 30 procent de senaste 25 åren. Den här veckan har den sin minsta utbredning som någonsin har uppmätts sent i november.

- Om havsytan är öppen istället för istäckt så blir lufttemperaturen mycket högre. Allt hänger ihop, är det varma förhållanden så försvårar det isläggning vilket i sin tur håller uppe temperaturerna. Det blir en ond cirkel, säger Erik Kjellström.

Fler svenska klimatprofiler har kommenterat nyheten på Twitter. Johan Rockström menar att rekordtemperaturen på Arktis är den viktigaste nyheten i världen idag och att chockvärmen kan vara ett tidigt tecken på planetens destabilisering. Per Holmgren kallar på Twitter det som sker i Arktis för "det största hotet hittills mot vår civilisation och på längre sikt mot mänskligheten." Vänsterpartiets före partiledare Lars Ohly skriver: "Arktis är rekordvarmt, 20 grader varmare än normalt. Isen har minskat med 30 procent, ändå finns de som förnekar klimatproblemen."

2016 SPÅS BLI VARMASTE ÅRET

Världen ser ut att slå värmerekord för tredje året i rad. Årets tio första månader har varit de varmaste i modern tid globalt sett, och i oktober uppmättes den tredje varmaste medeltemperaturen för månaden sedan mätningarna startade 1880.

Redan nu spås den globala medeltemperaturen 2016 att slå alla tidigare rekord. Även om det inte sker, kommer 2016, 2015 och 2014, oavsett ordningsföljd att bli de tre varmaste åren som registrerats historiskt, säger Jessica Blunden, klimatforskare vid den amerikanska vädermyndigheten NOAA.

Enligt NOAA var isarna i Arktis i oktober 28,5 procent mindre än under perioden 1981-2010, och ismassorna är nu de minsta som uppmätts sedan mätningarna började 1979.

TT-AFP-Reuters

FN: MÄNNISKAN FRAMKALLAR EXTREMVÄDER

Mer än hälften av de extrema väderhändelserna som inträffade mellan 2011-2015 berodde på den globala uppvärmning som människan framkallat, enligt en rapport från Meteorologiska världsorganisationen (WMO) som tillhör FN. Åren 2011 till 2015 är de varmaste som någonsin registrerats. I rapporten, som lades fram vid det internationella klimatmötet i Marrakesh i Marocko, står det att klimatförändringarna har "ökat riskerna för extrema händelser som värmeböljor, torka, rekordartade regn och skadliga översvämningar". WMO beräknar att ungefär 300 000 människor omkommit under de fem åren i katastrofer som orsakats eller förvärrats av klimatförändringarna.

Sydsvenskan

FORSKARE SKA PUBLICERA ÅRLIG RAPPORT OM KLIMAT OCH HÄLSA

Vid klimatmötet i Marrakech lanserades ett nytt globalt forskningsinitiativ, "Lancet Countdown". Initiativet innebär att hälsorisker kopplade till klimatförändringarna mycket noggrant ska följas genom årliga rapporter. Initiativet består av 16 organisationer inklusive Umeå Universitet som samarbetar för att genom vetenskapligt baserad kunskap påskynda arbetet med att minimera klimatförändringarnas hälsorisker. Lancet Countdown kommer att rapportera årligen i den medicinska vetenskapliga tidskriften the Lancet. Enligt Maria Nilsson på Umeå Universitet är rapporterna tänka att informera och ge beslutsfattarna underlag för att kunna agera snabbare och med mer kraftfull policy mot klimatförändringen.

AMERIKANSKA STORFÖRETAG UTMANAR TRUMP OM KLIMATPOLITIKEN

"Detta är ett viktigt ögonblick i den globala politiska och ekonomiska historien, och vi måste enas för att lösa de enorma utmaningar planeten står inför". Budskapet kommer från flera hundra stora amerikanska företag som nu gör gemensam sak och öppet ifrågasätter den miljö- och klimatpolitik som väntar med den nya presidentadministrationen i Washington DC. I ett öppet brev, undertecknat av 300 företag, däribland Starbucks, Nike och Gap, uppmanas den blivande presidenten Donald Trump att behålla den klimatpolitik som de senaste åren formats för att USA ska vara med och bromsa den globala uppvärmningen. Till exempel nämns i brevet regleringar av koldioxidutsläppen och USA:s ratificering av Parisavtalet. Företagen menar att det här inte är besk medicin som motvilligt måste sväljas utan själva förutsättningen för den ekonomiska tillväxt som även Donald Trump säger sig vilja eftersträva. "Vi vill att den amerikanska ekonomin ska vara energieffektiv och bygga på koldioxidsnål energi. I annat fall äventyras amerikanskt välstånd", skriver företagen. Osäkerheten är stor om vad Donald Trump kommer att göra i klimatfrågan. Gång på gång refereras det till ett Twitterinlägg där han påstår att den globala uppvärmningen är en bluff skapad av Kina för att konkurrera ut amerikanska företag. Inlägget skrevs dock för över fyra år sedan. Redan nu har dock Donald Trumps fotfolk reagerat. Från hela USA kommer rapporter om hur personal på Starbucks restauranger har blivit verbalt angripna och på Twitter uppmanas till bojkott mot företagen som skrivit brevet.

Aktuell Hållbarhet

TYSKLAND MINSKAR KOLDIOXIDUTSLÄPPEN UPP TILL 95 PROCENT FRAM TILL 2050

Strax före klimatkonferensen i Marrakesh uppnådde Tysklands koalitionsregering en överenskommelse om en klimatåtgärdsplan som innebär en minskning av utsläpp av växthusgaser med 80-95 procent fram till 2050. Regeringen yrkar på att den tyska industrin minskar sina CO₂-utsläpp med en femtedel fram till 2030 och att den tyska energisektorn minskar utsläppen till hälften under samma period. Planen kommer att ses över redan år 2018 i syfte att kunna bedöma dess inverkan på sysselsättningen och samhället. – Speciella mål för sektorer, som ingår i klimatskyddsplanen, kommer att bli föremål för en omfattande konsekvensbedömning, sade regeringens talesman Georg Streiter, vid en presskonferens. Han betonade att regeringen är överens om att minskningsmålen kan justeras vid behov.

Energinyheter

FOSSILERNA FÖRSVINNAR FRÅN DANMARKS STÖRSTA ENERGIFÖRETAG

Nyligen släppte DONG Energy sin senaste delårsrapport. Enligt rapporten planerar energiföretaget att avsluta sin olje- och gasverksamhet. DONG, eller Dansk Olja och Naturgas, är Danmarks största energiföretag och förser hälften av befolkningen med elektricitet. Men enligt den senaste delårsrapporten är det alltså dags att bryta med både olja och naturgas, namnet till trots.

Företagets VD, Henrik Poulsen, kommenterade nyheten:

– Vi har bestämt oss för att inleda en process med det slutliga målet att avsluta vår olje- och gasverksamhet. Det här bör ses som ett steg i DONG Energy's strategiska omvandling mot att bli världsledande inom förnybart.

Företaget har på senare år investerat allt mer i vindenergi men även biomassa ses som en viktig ersättare till de fossila bränslena. Just nu pågår flera projekt för att omvandla existerande oljeslukande kraftverk till fossilfria sådana.

Supermiljöbloggen

NY FÖRSTUDIE: TRANSPORT SOM TJÄNST VID BOSTADEN

En ny förstudie om EC2B, Trivectors koncept för transport som tjänst kopplat till bostaden, visar att det finns goda förutsättningar att genomföra ett pilotprojekt i Malmö.

Malmö stad är intresserad av konceptet och diskussioner pågår med ett par intresserade fastighetsbolag. Köpenhamns kommun och deras kollektivtrafikorganisation är också intresserade av konceptet, men kopplingen till bostaden är svårare att få till på grund av annorlunda regelverk för parkering vid bostaden.

Konceptet EC2B utgår från resenärens bostad. Istället för att äga en egen bil betalar du för transport som tjänst. I tjänsten kan du plocka samman de transportsätt du önskar – kollektivtrafik, låncyklar, bilpool, hyrbil, samåkning, hemleverans etc. Allt hanteras genom en digital plattform.

– Fler och fler människor attraheras av idén att inte behöva äga utan istället hyra eller dela. Då blir det logiskt att även se på transporter som en tjänst, säger Björn Wendle, Trivector.

Det är inte bara resenärerna som vinner på EC2B. Tjänsten skapar också värde för fastighetsägare, som kan förhandla ner antalet parkeringsplatser i anslutning till bostaden, för staden som får färre bilar på gatorna, och för transportoperatörerna som får nya kunder.

DE SATSAR PÅ INDIVIDUELL MÄTNING TROTS UTEBLIVET LAGKRAV

I våras beslutade regeringen att det inte blir krav på individuell mätning av värme och varmvatten i lägenheter. Men många fastighetsägare ser stora fördelar med individuell mätning och inför det ändå i samband med nybyggnation och renoveringar.

Ett fastighetsbolag som satsar stort på individuell mätning är Wallenstam. Redan för tio år sedan införde de individuell mätning av varmvatten som standard i all nybyggnation. I dag har de närmare 2 000 lägenheter med individuell mätning.

– Vi ser att förbrukningen ligger 10–25 procent lägre i de fastigheter där vi har individuell mätning, men sen är det nyproducerade lägenheter med den senaste snålspolande utrustningen och så vidare så det kan kanske vara annat som bidrar också, säger Bo Strandberg, miljöchef på Wallenstam.

Stockholmsbaserade Heba har liknande erfarenheter. De började införa individuell mätning för drygt fem år sedan och har i dag cirka 1 000 lägenheter med individuell mätning av varmvatten. Deras erfarenhet är att förbrukningen av varmvatten minskar med cirka 15 procent, ibland mer, ibland mindre, med individuell mätning. Heba använder sig av individuell mätning i nästan all nyproduktion. Dessutom försöker de införa individuell mätning i befintliga hus i samband med att de renoveras.

– På sikt kommer vi att ha individuell mätning av varmvattnet i alla våra fastigheter. Vi sätter också in en passbit i kallvattnet som lätt kan bytas ut till en mätare i framtiden om vi skulle vilja det, säger Hamid Shahabi, driftingenjör på Heba.

Både Bo Strandberg och Hamid Shahabi ser två huvudskäl till att införa individuell mätning. Dels är det en rättvisefråga, tycker de, och dels är det ett sätt att spara energi och därmed i förlängningen en minskad miljöbelastning.

Byggindustrin

RENAULT ZOE OCH TESLA MODEL S KORAS TILL ÅRETS MILJÖBÄSTA BILAR 2017

Renault Zoe och Tesla Model S utses till vinnare i Miljöbästa Bil 2017 när Gröna Bilister för 22:a året rankar marknadens bästa bilar ur miljö- och säkerhetssynpunkt. Inför årets startfält nominerades 39 bilmodeller utifrån krav på förnybarhet, energieffektivitet och säkerhet. Därefter har en oberoende expertjury korat Miljöbästa Bil 2017 inom två olika tävlingsklasser.

Renault Zoe belönas för sin utökade räckvidd på 40 mil i kombination med prisvärdhet och vinner därmed juryns röst för "Bästa valet för privatbilisten med normal ekonomi". Tesla Model S vinner titeln "Bästa valet för företaget", bland annat på grund av sitt starka signalvärde. I en öppen omröstning som genomförts i samarbete med Auto Motor & Sport erhåller Tesla Model S även utmärkelsen "Folkets Val".

Trots att gasbilarna stod för hälften av representationen var det ändå elbilarna som kammade hem segern i samtliga tre klasser.

– Elbilarna är på verklig frammarsch och det är glädjande att vi börjar se prisvärda modeller med allt längre räckvidd som gör elbilen till ett rimligt alternativ för en bredare grupp konsumenter säger Gröna Bilisters ordförande Johanna Grant.

Gasbilen Skoda Octavia G-Tec knep dock hem en andraplats i företagsklassen. Gröna Bilisters framhäver att bredden av teknik är viktig, framförallt då en "miljöbästa" resa kan se olika ut beroende på resebehov och var i landet man befinner sig.

– Att ställa om till en fossilfri fordonsflotta kräver en palett av lösningar. Det har vi i Sverige idag, vilket bland annat denna ranking vittnar om. Därför är det viktigt att kunna fokusera på mer än ett drivmedel i taget och att politiken inför teknikneutrala styrmedel som gynnar de bästa alternativen ur klimatsynpunkt och på bekostnad av de sämsta, säger Johanna Grant.

ICAS HÅLLBARHETSCHEF DELTAR I STYRELSEARBETET

Dagligvarubolaget Ica för upp det strategiska hållbarhetsarbetet på styrelsenivå och inrättar ett hållbarhetsutskott i styrelsen. I utskottet kommer tre styrelseledamöter ingå tillsammans med två tjänstemän från Ica-gruppen, bland annat Kerstin Lindvall, hållbarhetsansvarig för Ica-gruppen.

– Beslutet bygger på att styrelsen ser hållbarhetsfrågorna som strategiskt viktiga och behöver prioriteras ytterligare. Mitt jobb blir att förbereda våra möten där vi bland annat ska gå igenom nyckeltal, diskutera relevant lagstiftning, göra en väsentlighetsanalys och diskutera strategiska frågor. Min bild är att det bara är Telia och utländska företag som Tesco som har en sådan här funktion i styrelsen, säger hon till Aktuell Hållbarhet.

Hållbarhetsutskottet ska ses fyra gånger per år, i anslutning till bolagets kvartals- och årsrapportering. Dessutom kommer Kerstin Lindvall i rollen som hållbarhetsansvarig nu att ingå i koncernledningen.

– Det kommer ge mig en bra plattform för det dagliga hållbarhetsarbetet där jag kan vara med och påverka strategiska beslut.

KONSUMENTVERKET OM PREEMS KAMPANJ: "VILSELEDANDE"

Konsumentverket ifrågasätter Preems kampanj med uttryck som "Tanka vägarnas grönaste drivmedel". Samtidigt menar Preem att marknadsföringen är sanningsenlig.

I kampanjen beskrivs Preem Evolution Diesel och Bensin bland annat med påståenden som "*Världens första klimatsmarta bilstunt*" och "*Tanka vägarnas grönaste drivmedel*".

Eftersom att drivmedlen till största del innehåller fossilt bränsle, ifrågasätter Konsumentverket användandet av dessa uttryck och anser bland annat att kampanjen är "vilseledande och otillbörlig".

Vidare menar Konsumentverket att kampanjen kan ge konsumenten intrycket av att drivmedlen har en unik revolutionerad miljöfördel, samtidigt som Preem inte har visat vilka dessa fördelar är.

Dagens Media

IKANO BOSTAD STARTAR CYKELPOOL

En cyklande stad är en hållbar stad. Nu startar Ikano Bostad en cykelpool i Malmö som ger alla boende möjlighet att låna lådcyklar och minska på sina bilresor. Dessutom finns en egen cykelverkstad i huset.

I Malmös ekologiska stadsdel Västra Hamnen är det en självklarhet att tänka hållbart. Här ligger Ikano Bostads nya bostadskvarter Parken, med gröna tak, odlingslådor och nu även cykelpool samt cykelverkstad. Något som vi planerar för flera projekt framöver. Daniel Evertsson på Ikano Bostad är en av personerna bakom cykelpoolen i Parken.

– Vi vill ge möjligheten att bo i stan och minska beroendet av bilen. Vanliga cyklar har många men i cykelpoolen finns lådcyklar som man kan använda när man ska handla, så att man då ska slippa ta bilen. Det är ett mervärde för dem som bor hos oss.

I kvarteret Parken ligger både hyreshus och bostadsrätter. Alla boende blir automatiskt medlemmar i cykelpoolen och får tillgång till lådcyklarna. Du bokar via en bokningssida, får en kod som används för att låsa upp cykeln och betalar per timme. Peter Wickström på Ikano Bostad berättar att idén är ett sätt att tänka om. Istället för att bara uppfylla krav på antal parkeringsplatser, erbjuds de boende ett alternativt transportmedel. Cykelpoolen är ett sätt att erbjuda en lösning som förenklar vardagen.

TRÖTTNADE PÅ TOMT MILJÖPRAT – BYGGDE EN EGEN SOLCELLSCYKEL

Aspuddsbon Bo-Gunnar Holmberg tyckte det var mycket snack om miljön – men lite verkstad. Därför konstruerade han en egen solcellsdriven elcykel.

– Den fungerar utmärkt, säger han.

”Vem äger solcellscykeln?”. Det undrade Lokaltidningen Mitt i tidigare i höst och publicerade en bild efter att hojen siktats på olika ställen i Midsommarkransen, Västberga och Aspudden. Flera läsare hörde av sig, däribland uppfinnaren själv Bo-Gunnar Holmberg.

Han gillar tanken på hållbarhet och återanvändning och bygger nya saker av det han hittar i grovsoprummet.

– Datorn som jag byggt hemma består till hundra procent av saker som folk kastat i grovsoprummet. Det är fruktansvärt vilket slit och släng-samhälle vi har, det är ofta jättefina apparater och möbler som slängs, säger han.

Och för fem-sex år kom tankarna på att låta solens strålar driva en elcykel.

– Jag tyckte att det var mycket prat om hållbarhet, men inte så mycket verkstad. Jag ville ge ett bidrag till miljön, och göra något praktiskt.

Och den går som smort, enligt Bo-Gunnar.

– När jag jobbade i Solna körde jag mellan Aspudden och Solna varje dag på somrarna. Cykeln stod ute i solen hela arbetsdagen, och någon mer laddning behövdes inte, säger han.

www.mitti.se

Kontorsflytt

Den siste november flyttar vi från Anders Carlssons gata 7. Efter drygt tjugotre år, varav 8 år här på Lindholmen, kommer vi att driva verksamheten vidare från våra respektive bostäder – i Kungsbacka och på Tjörn. Du når oss dock fortfarande via telefon, mobil och mail som tidigare.

Grundläggande miljöutbildning –16 mars 2017

Från hot till möjligheter med trovärdigt miljöarbete – en halvdag om hållbarhet; grundläggande miljöfakta, miljöarbete och företagande.

Seminarier ger grundläggande miljökunskap samtidigt som det skapar ökad medvetenhet om miljöarbetet och dess möjligheter.

Utbildningen är godkänd enligt Göteborgs stads Miljödiplomering (Svensk Miljöbas).

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

Kommunikation för miljö och hållbar utveckling – våren 2017

En stark och trovärdig hållbarhetsprofil är i dag en avgörande framgångsfaktor för många företag och organisationer. Men hur går man tillväga – vad är tillåtet och otilåtet i marknadsföringen, vilka krav ställer omvärlden och hur lyckas man på bästa sätt förmedla att man har ett seriöst hållbarhetsarbete till medarbetare, kunder och andra intressenter.

Ett seminarium med workshop. Se vår hemsida för närmare detaljer www.ekosofia.se

Parisavtalet – risker och möjligheter för företag

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av FN:s klimatavtal i Paris. Vi redovisar de viktigaste överenskommelserna och besluten, liksom hur det påverkar näringsliv och företagande.

Agenda 2030 – FN:s globala hållbara utvecklingsmål

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av FN:s mål för hållbar utveckling.

Vi redovisar de viktigaste slutsatserna, liksom hur det påverkar näringsliv och företagande.

– Vi är den första generationen som kan utrota fattigdomen och den sista som kan bekämpa klimatförändringarna, säger Ban Ki-moon, generalsekreterare i FN.

Ekosofias nyhetsbrev utkommer med 11 nr/år. Ansvarig utgivare är Bill Romanus.

För mer information om nyhetsbrevet kontakta Bill Romanus, romanus@ekosofia.se.

För information om Ekosofia AB och våra tjänster kontakta Magnus Ruberg, magnus.ruberg@ekosofia.se.

Kort om Ekosofia AB

Ekosofia AB är ett kunskapsföretag som verkar för hållbar utveckling.

Detta gör vi genom att erbjuda våra kunder att med hjälp av ett ökat miljömedvetande – ekosofi – nå såväl social och ekonomisk som ekologisk framgång.

Planerat och trovärdigt miljöarbete är vår metod.

Kommunikation – att åstadkomma dialog – är vårt främsta verktyg.

Vi arbetar som konsulter, projektledare och kvalificerade rådgivare.

Ekosofia AB grundades 1993 av Bill Romanus och Magnus Ruberg.

För ytterligare information – www.ekosofia.se